

Vyučovací předmět:	Zeměpis
Období – ročník:	3. období – 9. ročník
Učební texty:	Zeměpis pro 8. a 9. ročník : Lidé žijí a hospodaří na Zemi (SPN Praha 2001) Školní atlas světa (Kartografie Praha 2002)

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 3. období základního vzdělávání žák:

GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE

1. organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů
2. používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii

PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ

3. prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů
4. rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu
5. porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost

REGIONY SVĚTA

6. lokalizuje na mapách světadily, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny
7. porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států
8. zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich

SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ

9. posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace
10. posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel
11. zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje
12. porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit

13. porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků
14. lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

15. porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny
16. uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)
17. uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

ČESKÁ REPUBLIKA

18. vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy
19. hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu
20. hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu
21. lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit
22. uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států

TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE

23. ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu
24. aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny
25. uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech

Cílové zaměření předmětu v 9. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 9. ročníku směřuje k:

- rozvíjení orientace v geografickém prostředí, osvojování a používání základních geografických pojmů a poznávacích metod
- rozvíjení dovedností pracovat s plány, mapami, atlasy a dalšími geograf. podklady a zdroji informací
- vytvářet aktivní přístup a odpovědný postoj při rozvoji a ochraně životního prostředí
- podpořit trvalý zájem o poznávání vlastní země, různých zemí a regionů světa

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata	Odkazy
Společenský a hospodářský zeměpis				září - květen
<p>OVO 9: posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace</p> <p>OVO 10: posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel</p> <p>OVO 11: zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje</p> <p>OVO 12: porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit</p> <p>OVO 13: porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků</p> <p>OVO 14: lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy</p>	<p>- posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s hustotou obyvatelstva a rozmístěním hospodářských aktivit</p> <p>- podle mapy lokalizuje hlavní světové přírodní zdroje</p> <p>- rozezná lidské rasy a charakterizuje jejich typické znaky</p> <p>- srovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků</p> <p>- lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické zájmy v konkrétních světových regionech</p> <p>- pracuje aktivně s tematickými mapami obsahující informace o rozmístění a pohybu obyvatelstva a sídel</p> <p>- posuzuje a srovnává rozmístění obyvatelstva podle různých kritérií, srovnává zvláštnosti lidských ras, národů a kultur a posuzuje jejich přínos pro světovou civilizaci</p>	<p>Obyvatelstvo světa, rozmístění podle ras, národů, jazykových skupin a náboženství</p> <p>Společenské, sídelní a hospodářské poměry současného světa, globalizační procesy</p> <p>Migrace, urbanizace, sídlení aglomerace</p> <p>Hospodářské poměry současného světa</p> <p>Zemědělství, rybolov, lov</p> <p>Lesní a vodní hospodářství</p> <p>Průmysl, nadměrná těžba, neobnovitelné suroviny</p> <p>Doprava a spoje</p> <p>Služby obyvatelstva</p> <p>Cestovní ruch</p> <p>Světový trh a mezinárodní obchod</p> <p>Soužití v multikulturní a společensky rozdílné společnosti</p> <p>Politický zeměpis</p> <p>Státy světa – společné a odlišné znaky</p> <p>Svrchovanost států</p>	<p><i>OSV 1 Rozvoj schopnosti poznávání</i> – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; řešení problémů; dovednosti pro učení a studium</p> <p><i>OSV 5 Kreativita</i> – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality),</p> <p><i>Sociální rozvoj</i></p> <p><i>OSV 6 Poznávání lidí</i> – rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí</p> <p><i>OSV 7 Mezilidské vztahy</i> – péče o dobré vztahy; empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů;</p> <p><i>OSV 8 Komunikace</i> – cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání</p> <p><i>VDO 2 Občan, občanská společnost a stát</i></p>	<p>Test : Všeobecně-zeměpisný</p> <p>Test : Zeměpisný</p> <p>Test : Průběh a tvar státních hranic</p> <p>Test : Státní zřízení Státní zřízení 2 EU, OSN</p>

<p><i>v konkrétních světových regionech</i></p>	<p>- <i>porovnává a lokalizuje na mapách hlavní (jádrové) a vedlejší (periferní) oblasti světového hospodářství</i></p> <p>- <i>vyhledává, rozlišuje a porovnává jednotlivé státy světa podle kritérií vzájemné odlišnosti a podobnosti</i></p> <p>- <i>používá vybrané digitální mapy, mapové portály a digitální databáze pro charakteristiku a srovnávání makroregionů světa a modelových států, pro jejich společenské, hospodářské a politické prostředí;</i></p> <p>- <i>analyzuje s pomocí dostupných digitálních map a mapových portálů vybrané složky a prvky konkrétních geografických míst, lokalit a regionů</i></p>	<p>Průběh státních hranic Státy podle správního členění Státní zřízení a formy vlády Státy světa podle politického systému a politické moci</p> <p>Hlavní politické, vojenské a hospodářské organizace a seskupení OSN, EU Odlišný stupeň rozvoje států Ohniska politických, národnostních a náboženských konfliktů Nové státy na mapě světa</p> <p>digitální mapy, digitální zdroje pro znázornění, vyjádření a hodnocení prvků, jevů a procesů v geografickém prostředí, digitální vzdělávací zdroje, databáze, kanály a portály pro výuku zeměpisu;</p> <p>digitální mapy, mapové portály – charakteristiky, příklady užití v geografii i v běžném životě, příklady digitální map a příklady mapových portálů</p>	<p><i>VDO 3 Formy participace občanů v politickém životě</i> <i>VDO 4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</i> <i>VMS 1 Evropa a svět nás zajímá – zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; život dětí v jiných zemích</i> <i>VMS 2 Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů</i> <i>VMS 3 Jsme Evropané</i> <i>MkV 1 Kulturní diference</i> <i>MkV 2 Lidské vztahy</i></p>	
---	--	--	---	--

Krajina a životní prostředí				červen
<p>OVO 10: posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel</p> <p>OVO 16: uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)</p> <p>OVO 17: uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje vzhled a znaky přírodních a kulturních krajin - posuzuje působení přírodních krajinoformujících procesů a lidských činností na krajinu a na životní prostředí - zhodnotí na konkrétním případě odpovědné a neodpovědné jednání ve vztahu ke krajině a k životnímu prostředí na lokální, regionální a globální úrovni ■ používá dostupné přístroje a aplikace globálního polohového systému, vybrané produkty a aplikace dálkového průzkumu Země pro navigaci a orientaci ve svém okolí, při pohybu v terénu, pro pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny; 	<p>Společenské a hospodářské vlivy na krajinu a životní prostředí</p> <p>Typy krajin – přírodní a kulturní</p> <p>Globální problémy lidstva – oceán, znečištění atmosféry – globální oteplování, ničení tropických deštných lesů, přelidnění a hlad, odpady</p> <p>Ochrana přírody a krajiny, národní parky</p> <p>Udržitelný rozvoj</p> <p>letecké a družicové snímky, způsoby pořizování leteckých a družicových snímků, význam snímků pro kartografii – vznik map, užití snímků pro vybrané charakteristiky planety Země</p>	<p><i>EV3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí</i></p>	
Aplikovaný zeměpis				
<p>OVO 1: organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů,</p>	<ul style="list-style-type: none"> - organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických elaborátů, grafů, diagramů, 	<p>Informační zeměpisná média, Vyhledávání, třídění a hodnocení zeměpisných poznatků a informací</p>	<p><i>MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</i></p> <p><i>MV 5 Fungování a vliv médií ve společnosti</i></p>	

<i>diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů</i>	<i>statistických a dalších informačních zdrojů</i>			
--	--	--	--	--